

Harjoitusvaikutuksen
synty:

Vahvistaako kaikki,
mikä ei tapa?

Hyvä kunto on tottumista TYÖHÖN

Timo Vuorimaa, LitT
Vierumäki

Mitä tottuminen työhön tarkoittaa?

Fyysisen kuormituksen ja elimistön tasapainotilan järkyttämisen jälkeen

elimistö pyrkii rakentumaan vahvemmaksi, jotta sama kuormitus ei aikaansaisi yhtä suurta uhkaa tasapainotilan järkkymiselle

Kuormituksen jälkeisiä tapahtumia:

1. nestevarastojen täydentyminen
2. hiilihydraattivarastojen täydentyminen (rasvavarastojen pientyminen)
3. helpottunut hapen saanti
4. hormonaalisen säätelyn muutokset (katabolia > anabolia)
5. **kiihtynyt valkuaisainesynteesi**
6. autonomisen hermoston toiminnan muutokset (stressi > levollisuus)
7. antioksidanttipuolustuksen vahvistuminen

Rakentuminen on valkuaisainesynteesiä

- v Harjoituksen vaikutuksesta (harjoitusperäisen katabolian jälkeen) valkuaisainesynteesi kiihtyy (harjoituksen jälkeinen anabolia)
  - > lisää lihaskudosta (=”hypertrofia” = voimaharjoittelun II vaste)
  - > lisää verisoluja
  - > tukikudos vahvistuu
- v Varastorasvan määrä vähenee

Mitä tottumisesta seuraa?

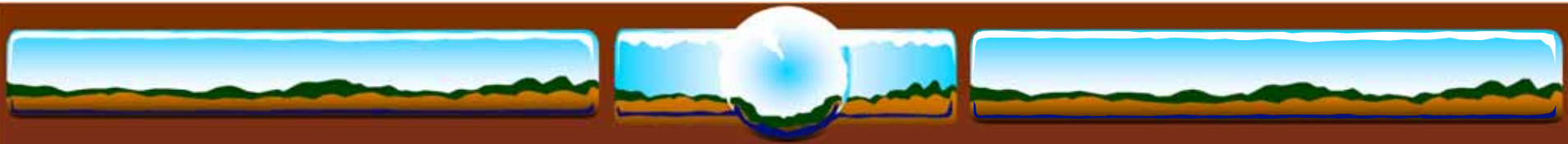
- v elimistö ei kuormitu yhtä vähästä kuin aikaisemmin
- v elimistö kestää aikaisempaa suurempaa kuormitusta

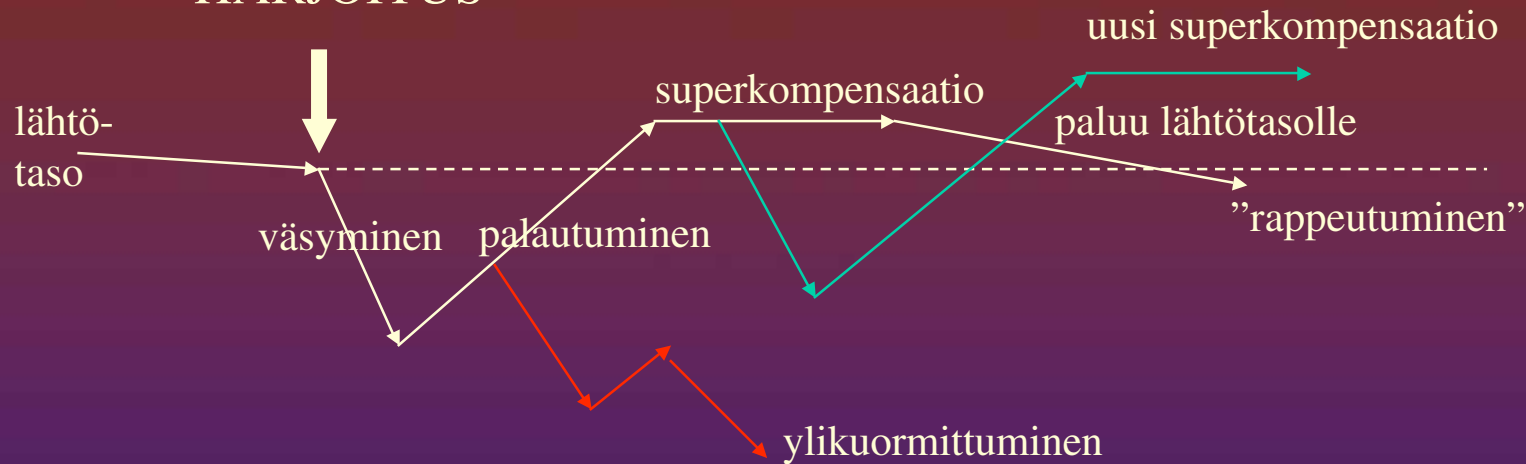

Harjoitusvaikutus (tottuminen fyysiseen työhön) syntyy harjoitusärsykkeestä

- v Harjoitusvaikutus syntyy harjoitusärsykkeen (ylikuormittamisen) jälkeen levossa tai kevennetyn harjoittelun aikana
- v suotuisissa olosuhteissa elimistö tai sen osat rakentuvat lähtötasoa vahvemmaksi

HARJOITUS

HARJOITUS ON ÄRSYKE, JOKA LAUKAISEE
RAKENTUMISEN ... SOPIVASTI TOISTETTUNA

Säännöllisyys on kehittymisen avain

- v Vähän kerrallaan ja usein on parempi kuin paljon, mutta harvoin
- v > harjoitustiheys ja HARJOITTELUN SÄÄNNÖLLISYYS ratkaisee
- v Vanhemmat kilpaurheilijat tarvitsevat kovempia yksittäisiä harjoituksia

Kuormituksen sieto voi parantua jo kuormituksen aikana

Fyysisen kuormituksen aikana elimistö pyrkii useiden mekanismien kautta vastustamaan tasapainotilan järkkymistä, esim.:

- 1 happitasapainon järkkäminen > hengitys- ja verenkiertomuutokset
- 2 elimistön lämpötilan nousu > hikoilu- ja veren virtausmuutokset > voimantuoton helpottuminen
- 3 energia- ja aminohappotasapainon järkkäminen > hormonieritysmuutokset
- 4 hapettumisuhka > antioksidanttipuolustuksen tehostuminen

... lisäksi, lihastyön aikana tapahtuu toiminnallista sopeutumista

- > yksittäisen lihassolun voimantuoton tehostuminen / helpottuminen (twitch potentiation)
- > apulihasten käyttöönotto (coactivation)
- > liikehallinta (koordinaatio) paranee (= voimaharjoittelun I vaste)
  - v spinaalisen ja supraspinaalisen toiminnan täsmentyminen
  - v perifeerisen hermolihas toiminnan täsmentyminen

... siis, yksikin harjoitus on parempi kuin ei
mitään

... ja ainakin

- > samasta työstä selvitään helpommalla ja pienemmällä lihastyöllä
- > sama työ opitaan tekemään paremmin (taloudellisemmin)

Kovan fyysisen kuormituksen jälkeen kevyt fyysinen työ myös tuntuu helpommalta kuin ennen kovaa kuormitusta

> Kun pistää itsensä välillä normaalia kovemille, tuntuu normaali tekeminen helpommalta

Terveellä elimistöllä on ällistyttävä sopeutumiskyky

- v Urheiluharjoitus on ”ärsyke”, joka laukaisee elimistön sopeutumismekanismit
- Ø levon aikana elimistö rakentuu lähtötasoa vahvemmaksiksi
  - v mikäli suotuisat olosuhteet rakentumiselle ovat olemassa...

ÄLLISTYTTÄVÄN HELPPOA

- v Elimistö sopeutuu suotuisissa olosuhteissa (ilman häiriötekijöitä) kohtuulliseen -ei kohtuuttomaan kuormitukseen
- v Elimistö sopeutuu kuormitukseen spesifisti:
Työtä tekevät osat sopeutuvat
Sopeutumista tapahtuu erityisesti siihen lihastyöhön, jolla kuormitus tapahtuu

FYYSINEN HARJOITTELU ON ”PERIAATTEESSA”
HELPPOA – TEHDÄÄN SITÄ, MISSÄ HALUTAAN
KEHITTYÄ

